

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind
accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul este elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat cu scopul punerii în aplicare a modificărilor adoptate la Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurării de șomaj, prin Legea nr.352/2022 pentru modificarea unor acte normative (ocuparea forței de muncă) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.460-462) (8504-8506).

Prin proiectul în cauză se propune soluționarea următoarelor probleme:

- **minimizarea barierelor în organizarea și derularea măsurii de formare profesională a șomerilor**, în special legate de gestionarea procesului de acoperire a cheltuielilor pentru cazare și transport pentru șomerii participanți la formare profesională. Astfel, șomerii nu pot prezenta dovezi privind închirierea unei locuințe pe perioada antrenării la formare profesională și, uneori, și a cheltuielilor de transport, iar, pe de altă parte, ANOFM nu dispune de capacități administrative suficiente pentru gestionarea procesului de organizare a cursurilor de formare profesională în formatul existent.

Anual de formare profesională beneficiază peste 2000 de șomeri (conform indicatorilor stabiliți pentru 2022 – 1500 cursuri, 200 instruirea la locul de muncă și 375 la stagiere în cadrul unității).

- **eliminarea barierelor ce țin de obținerea dreptului unor categorii de șomeri la ajutor de șomaj**. Unele categorii de persoane care beneficiau de indemnizații de eliberare din serviciu au drept la ajutor de șomaj, doar după expirarea a 3 luni de la data demisiei/concedierii, precum și nu pot fi înregistrați cu statut de șomer, deoarece primesc indemnizații de eliberare din serviciu. Respectiv, acestor persoane li se încalcă dreptul de a beneficia de ajutor de șomaj, cât și de serviciile prestate de ANOFM, deși acestea au contribuit la Bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS).

- **attractivitatea scăzută a măsurii de subvenționare pentru crearea și adaptarea locului de muncă pentru persoanele cu dizabilități**. Angajatorii manifestă interes scăzut față de aceste măsuri din cauza termenului obligatoriu de menținere a raporturilor de muncă cu persoana cu dizabilități (18 luni). În anul 2022 a fost planificată acordarea a 10 subvenții angajatorilor și angajarea a 10 persoane cu dizabilități. În realitate, au fost acordate doar 5 subvenții cu angajarea a 5 șomeri cu dizabilități.

- **lipsa unei Proceduri ce ține de modul de finanțare de către ANOFM a cheltuielilor legate de recunoașterea competențelor obținute de către șomeri în contexte de educație non-formală și informală**. În anul 2022 au fost certificate cunoștințele a 15 șomeri, în temeiul unei proceduri neaprobată (a avut loc pilotarea proiectului de procedură). Urmare a pilotării proiectului procedurii, acesta a fost ajustat și necesită a fi aprobat ca o Anexă separată la Hotărârea Guvernului nr.1276/2018.

- **eliminarea neclarităților privind regimul fiscal aplicabil indemnizației acordate prin măsura de stimulare a mobilității forței de muncă**. În temeiul art. 20 din Codul Fiscal, această indemnizație este impozabilă, fapt care a fost menționat expres în proiect.

- **acces redus a șomerilor/angajatorilor la măsura de subvenționare a costului afacerii proprii inițiate de șomeri sau angajatori în cazul creării locurilor de muncă în mediul rural**, din cauza cuantumului mic al subvenției acordate în raport cu estimarea cheltuielilor, conform Planului de afaceri.

Conform indicatorilor stabiliți pentru ANOFM, pentru anul 2022, au fost planificate 36 subvenții pentru șomeri doritori de a iniția o afacere proprie, fiind acordate doar 3 șomeri, iar, în cazul proiectelor angajatorilor, din 35 din subvenții planificate, au fost acordate - 30 de subvenții. Mărirea subvenției se propune a fi majorată de la 10 salarii medii pe economie la 20 salarii medii pe economie.

- **procedura birocratică de obținere/perfectare/reperfectare a licenței de activitate legată de plasarea în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova** care contribuie la împovărarea activității agențiilor private și reticența de a legaliza activitatea de plasare în câmpul muncii în străinătate.

- **existența unor bariere la înregistrarea beneficiarului străin în calitate de angajator direct**, fapt care contribuie la perturbarea activității agențiilor private, dat fiind normele interpretabile privind suspendarea licenței la moment. Prin urmare, lipsa intervenției va contribui la sporirea activității ilegale a agențiilor private și incompetența autorităților de a gestiona acest sector.

În concluzie, prin elaborarea acestui proiect, ne propunem să introducem modificările adoptate la Legea nr.105/2018 în mecanismul de implementare a Legii, care să contribuie la sporirea accesului la măsuri de către șomeri și gradului de interes din partea angajatorilor pentru mecanismele de subvenționare a locurilor de muncă, precum și îmbunătățirea activității agențiilor private.

Cu referire la momentul intrării în vigoare a actului normativ

Potrivit art. III alin. 2) lit. b) al Legii nr.352/2022 pentru modificarea unor acte normative prin care au fost adoptate modificări la Legea nr.105/2018 prevede ca Guvernul în termen de 2 luni de la data publicării legii să aprobe actele normative pentru punerea în aplicare a modificărilor. Așadar, reieșind din cele menționate se impune necesitatea intrării în vigoare a proiectului Hotărârii de Guvern din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede modificarea Hotărârii Guvernului nr.1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă, această fiind Hotărârea Guvernului care pune în aplicare Legea nr.105/2018.

Principalele prevederi incluse în proiectul Hotărârii sunt:

la Anexa nr.1 Procedura de înregistrare cu statut de șomer și scoatere din evidență a șomerilor:

- în scopul îmbunătățirii accesului șomerilor și al angajatorilor la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă s-a modificat categoria șomerilor care necesită suport suplimentar pe piața muncii și anume „tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani: din familii defavorizate, orfani, rămași fără îngrijirea părinților, aflați sub tutelă sau curatelă”. De asemenea, s-a exclus din prevederi textul „sau al unei alte categorii de pensii, cu excepția pensiei de urmaș sau a pensiei de dizabilitate” se exclude”;

la Anexa nr.3 Procedura de instruire la locul de muncă în cadrul unității și Anexa nr.4 Procedura de desfășurare a stagiului profesional:

- din prezentele proceduri au fost excluse prevederile ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru cazare și transport în cadrul formării profesionale și majorarea cuantumului bursei șomerilor antrenați la formare profesională, de la 15% la 35% din salariul mediu pe economie, conform modificărilor adoptate prin LP nr.352/ 2022;

la Anexa nr.5 Procedura de subvenționare a locurilor de muncă:

- se modifică prevederile ce țin de modul de subvenționare a șomerilor din categoriile care necesită

suport suplimentar pe piața muncii, în special se formulează mai explicit categoria de copii rămași fără îngrijire părintească, și anume pe tot parcursul procedurii textul „art. 23 alin. (3) lit. a), c, e-j)”, litera c) se substituie cu textul „art. 23 alin. (3) lit. a), c)-j)”;

la Anexa nr.6 Procedura de acordare a subvențiilor pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități:

- se modifică prevederile referitoare la acordarea subvenției pentru crearea și/sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, în special se aduce claritate ce ține de tipul echipamentelor subvenționate pentru crearea locurilor noi de muncă pentru persoane cu dizabilități în punctele 17⁴ și 17⁵ și anume: subvențiile se vor acorda pentru procurarea echipamentelor tehnologice, mașinilor, utilajelor și instalațiilor de lucru, aparatelor și instalațiilor de măsurare, control și reglare, tehnicii de calcul, mobilier pentru activitatea de lucru a persoanelor cu dizabilități;

- se micșorează termenii privind menținerea perioadei de angajare, păstrare a locului de muncă și de restituire a subvenției acordate angajatorilor în cazul adaptării sau creării locurilor de muncă pentru șomeri cu dizabilități;

la Anexele nr.8 Procedura de acordare a consultanței, asistenței și sprijinirii pentru inițierea unei afaceri și nr.9 Procedura de susținere a proiectelor de inițiative locale:

- se modifică prevederile referitoare la quantumul subvenției acordate de ANOFM pentru inițierea afacerii/crearea locurilor de muncă în mediul rural, de la 10 salarii medii pe economie la 20 salarii medii pe economie, iar contribuția proprie a șomerului va fi de 20%, iar a angajatorului de 35%.

la Anexa nr.11 Procedura de examinare a cererii de stabilire a dreptului la ajutor de șomaj s-a intervenit cu următoarele completări:

- șomerilor la momentul stabilirii dreptului la ajutorul de șomaj nu li se va lua în calcul indemnizația de eliberare din serviciu, a recalculărilor salariale aferente eliberării din serviciu și a pensiilor, altele decât pensia pentru limită de vârstă;

- dreptul la ajutorul de șomaj se va stabili începând cu ziua înregistrării la subdiviziunea teritorială a statutului de șomer, în loc de, începând cu a 8 zi, precum este în prezent.

la Anexa nr.11¹ Procedura de angajare asistată a persoanelor cu dizabilități:

- se modifică punctul 8 din procedură ce vizează condițiile privind beneficiarii angajării asistate din rândul persoanelor cu dizabilități, fiind exclusă necesitatea obținerii recomandării de angajare asistată de la Consiliul Național pentru Determinarea Capacității de Muncă, precum și condiția de se afla la evidență la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă cel puțin 6 luni, în scopul antrenării unui număr mai mare de șomeri cu dizabilități în această măsură.

la Anexa 11² Procedura de intermediere a muncii și angajare în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova prevede următoarele modificări:

- excluderea obligativității agențiilor private de a prezenta la organul de licențiere actul permisiv/licența beneficiarului străin în cazurile în care beneficiarul străin este angajator direct sau în țara de destinație nu este reglementat un astfel de act permisiv;

- modificarea prevederilor referitoare la competența Centrului de Combatere a Traficului de Ființe Umane, fiind exclus ca parte a controlului în cadrul procedurii de eliberare a licenței;

- ajustarea prevederilor procedurii referitoare la suspendarea licenței pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate. Conform proiectului, suspendarea valabilității licenței de activitate, în baza deciziei autorității emitente, fără adresarea în instanță de judecată, se realizează în baza cererii titularului. Suspendarea licenței de activitate în baza deciziei autorității publice relevante (emitente/control), în temeiul unei hotărâri a instanței de judecată are loc când:

a) agenția privată nu a demonstrat în 12 luni de activitate, inclusiv conform raportului de informare, activitate de intermediere a plasării în câmpul muncii în străinătate a lucrătorilor emigranți;

b) agenția privată nu prezintă Agenției Naționale, în termenul și forma stabilită de Agenția

Națională, rapoartele de activitate privind plasarea lucrătorilor emigranți în străinătate;

c) agenția privată nu intervine în soluționarea litigiilor sau a conflictelor de muncă în care este implicat lucrătorul emigrant intermediat de agenție;

d) agenția privată face, direct sau indirect, inclusiv în mediul online publicitate falsă locurilor de muncă în străinătate;

e) agenția privată oferă servicii de intermediere a muncii la o altă adresă decât cea indicată în licență. Termenul de suspendare a licenței nu poate depăși 2 luni.

- includerea prevederilor referitoare la cerințele privind aspectele ce țin de evidența lucrătorilor emigranți, precum și modalitatea de păstrare a registrelor electronice, precum: publicarea, cu titlu gratuit, informației privind licențele eliberate, suspendate sau retrase pe pagina web oficială a autorității de licențiere (organul de licențiere), elaborarea și publicarea anual pe pagina web oficială a ANOFM a listei agențiilor private care își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile prezentei legi. Lista va fi publicată în baza criteriilor specificate la punctul 60² din proiectul hotărârii, prezentând în sine, astfel, o altă listă decât cea publicată pe pagina ASP în care se regăsesc doar agențiile deținătoare de licențe. Noile modificări vin întru a aduce beneficii lucrătorilor migranți prin identificarea eficientă a agențiilor private de ocupare a forței de muncă credibile.

- includerea prevederilor explicite privind studiile lucrătorilor agențiilor private implicate direct în intermedierea angajării lucrătorilor migranți;

- includerea reglementărilor ce țin de plasarea anunțurilor de recrutare direct de angajatorii străini pe teritoriul Republicii Moldova.

Concomitent, se propune completarea hotărârii cu o nouă procedură ce ține de modul în care vor fi certificate cunoștințele și competențele dobândite de șomerii în contexte de educație non-formală și informală în cadrul Centrelor de validare a educației nonformale și informale.

Riscuri la implementarea mecanismului:

- implementarea întârziată a procedurilor conform Hotărârii de Guvern nr.1276/2018 din cauza tergiversării aprobării proiectului;
- proces întârziat de automatizare a modulelor respective din sistemul Informațional al ANOFM, conform Legii nr.105/2018 și Hotărârii de Guvern nr.1276/2018;
- emigrarea continuă a forței de muncă și lipsa dorinței de a se integra pe piața muncii locale;
- lipsa locurilor de muncă vacante în mediul rural, pe când majoritatea șomerilor se află în mediul rural.

Soluții pentru gestionarea riscurilor:

- acordarea suportului metodologic ANOFM pentru implementarea reglementărilor noi;
- acordarea suportului agențiilor private în aplicarea corectă a legislației.

Indicatori de monitorizare a implementării proiectului

- proiect aprobat de Guvern;
- % creșterii numărului de subvenții acordate șomerilor pentru inițierea unei afaceri proprii și angajatorilor pentru crearea locurilor de muncă în sate;
- % creșterii numărului de șomeri antrenați în măsuri active;
- % creșterii numărului de contracte de intermediere/individuale de muncă înregistrate la ANOFM de către agențiile private;
- % creșterii numărului agențiilor private licențiate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea modificărilor propuse va fi realizată din contul mijloacelor financiare planificate în bugetul de stat pe anul 2023 pentru implementarea Legii nr.105/2018, programul 9008, după cum urmează:

- servicii de angajare asistată (10 șomeri) – 485000.0 lei.

- servicii de certificare a cunoștințelor (30 șomeri) – 75000.0 lei.
- formarea profesională a șomerilor prin cursuri (900 șomeri) – 20.868.400 lei.
- formarea profesională a șomerilor la locul de muncă (80 șomeri) – 80000.0 lei.
- subvenții pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă (art.39) (5 subvenții) – 1017000 lei.
- subvenții pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă (art.40) (5 subvenții) – 1017000 lei.
- subvenții pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă (art.38) (10 subvenții) – 1017000 lei.

Total pentru Programul 9008 pentru anul 2023 sunt planificate 34135900.0 lei, inclusiv măsurile menționate mai sus, plus, alte servicii precum: servicii de editare a buletinelor informative, pliante ș.a pentru șomeri; cheltuieli pentru servicii de autoocupare (servicii de telefonie pentru șomeri, Centrul de Apel), cheltuieli pentru medierea muncii, (seminare informative, informarea și consilierea profesională).

6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Proiectul hotărârii de Guvern elaborat se încadrează în cadrul normativ în vigoare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul art.20 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind intenția de elaborare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/9974.

În temeiul art.21 litera e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative a fost publicat anunțul privind consultarea, avizarea publică, expertizare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10035.

Totodată, în conformitate cu pct.200-201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.610/2018, proiectul va fi supus consultării, avizării publice, expertizării repetate. Anunțul privind consultarea, avizarea publică, expertizarea repetată a actului normativ va fi plasat pe pagina web-oficială www.particip.gov.md.

Proiectul a fost transmis spre coordonare următoarelor autorități publice - Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Justiției; Ministerul Apărării; Ministerul Culturii; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Mediului; Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova; Inspectoratul de Stat al Muncii; Agenția Servicii Publice; Centrul de Combatere a Traficului de Persoane; Casa Națională de Asigurări Sociale; Centrul Național Anticorupție.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii de Guvern.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Rezultatele expertizei juridice au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii de Guvern.

Secretară de stat

Felicia BECHTOLDT